

Styrets beretning for 2024

Om virksomheten

Drammen kommunale pensjonskasses (DKP) forretningsidé er å være det beste alternativet for administrasjon og forvaltning av pensjonsordningen for de ansatte i Drammen kommune, og de foretak som er tilknyttet kommunens virksomhet.

DKP har som formål å yte pensjoner til medlemmene og deres etterlatte. Målet er å sikre finansieringen av pensjonsutbetalingene på en slik måte at arbeidsgivers tilskudd til pensjonsordningen på lang sikt blir lavest mulig. Dette søkes oppnådd gjennom god kapitalforvaltning og effektiv drift. I tillegg legger styret vekt på god service til medlemmene, særlig gjennom informasjon generelt, men også ved individuelle henvendelser og veiledning.

DKP ble etablert i 1911. Pensjonskassen er nå inne i sitt 114 driftsår og er i kontinuerlig utvikling. Styret har fokus på arbeidet med å videreutvikle kapitalforvaltningen, effektivisere pensjonskassens arbeidsprosesser og opprettholde et høyt servicenivå.

Pensjonskassen driver sin virksomhet i lokaler i Bragernes torg 4, Drammen.

Gabler Pensjonstjenester har aktuarfunksjonen i DKP, internrevisjon er Deloitte, og Risk manager for pensjonskassen er Mercer. Leverandør av pensjonskassens fagsystem – Opensjon – er Aksio og pensjonskassens regnskapsfører er Aider.

EY er pensjonskasses revisor.

Viktige hendelser

Pensjonskassen legger bak seg et relativt godt finansielt år også i 2024, med en verdijustert avkastning på 7,07 prosent beregnet etter modifisert Dietz-modell.

Den globale økonomien var i 2024 preget av geopolitisk uro.

Pensjonssystem

DKP tok i 2024 i bruk nytt pensjonssystem for administrasjon av pensjonskassens medlemmer og pensjonsavtaler. Pensjonssystemet er levert av Aksio og heter Opensjon. Implementeringen av det nye pensjonssystemet har vært vellykket og gir administrasjonen et moderne og fremtidsrettet verktøy i en tid med stadige endringer i pensjonsreglene. Sammen med nytt pensjonssystem har vi også fått utarbeidet ny pensjonskalkulator som er tilgjengelig på vår nettside.

DORA

Digital Operational Resilience Act (DORA) er forordningen om digital operasjonell motstandskraft. DORA inneholder felleseuropeiske regler som definerer og harmoniserer detaljerte krav til finansinstitusjoners håndtering og vurdering av IKT-risiko. Forordningen har som mål å styrke finansnæringens operasjonelle digitale motstandskraft. Den 17. januar 2025 trer DORA i kraft i EU, og pensjonskassen legger til grunn at dette også vil gjelde for DKP.

Eiermøte med Drammen kommune

Den 8. oktober, 2024 holdt DKPs styreleder en orientering i Formannskapet om DKPs virksomhet, organisering og resultater. Formannskapet uttrykket tilfredshet med pensjonskassen og ser frem til videre samarbeid i tiden fremover.

Administrasjonskostnader

Det er besluttet å styrke administrasjonspremien for å dekke inn økte administrative kostnader. Premien økes til 90 ganger G – folketrygdens grunnbeløp.

Ny offentlig tjenestepensjon

Alle som fyller 62 år i 2025 eller senere, vil ta ut pensjon etter nye regler. Det blir nå enklere å kombinere jobb og pensjon og det lønner seg å jobbe lengre. Endringene er en del av en større pensjonsreform, der målet er å gjøre pensjonssystemet mer bærekraftig og tilpasset dagens arbeidsmarked.

Nedskrivning av verdien for Engene 1

Leiekontrakten mellom Drammen kommunale pensjonskasse (utleier) og Drammen Eiendom KF (leietaker) for Engene 1 løper ut 2025. Drammen kommunale pensjonskasse har derfor innledet forhandlinger med Drammen Eiendom KF med sikte på å inngå en fornyet leieavtale fra 2026.

I forbindelse med reforhandlingene av leiekontrakten, har DKP innhentet en vurdering av markedsverdi og markedsleie for Engene 1 fra Malling. Rapporten peker på at leieprisen i gjeldende kontrakt ligger noe over leieprisene for tilsvarende kontor med samme kvalitet og beliggenhet i Drammen. Dette skyldes i hovedsak at leieprisen i gjeldende kontrakt hvert år har vært justert med KPI, mens markedet for næringseiendom i Drammen i de siste årene har vært preget av ledige lokaler og at leieprisene derfor har vært satt under press. DKP forventer derfor at leieprisene for Drammen Eiendom KF vil bli lavere i en reforhandlet leiekontrakt. Verdien for Engene 1 er som følge av dette nedjustert til 323,5 MNOK fra 436,3 MNOK per 31.12.2024.

Viktige endringer innen offentlig tjenestepensjon:

I 2024 har det vært flere viktige hendelser knyttet til offentlig pensjon i Norge. Her er noen av de mest betydningsfulle:

1. Endringer i pensjonsreformen:
 - Det har vært diskusjoner om justeringer i pensjonsreformen som ble innført i 2011, spesielt knyttet til levealdersjustering og tilpasninger for ulike aldersgrupper. Flere politikere har vært opptatt av at pensjonssystemet skal være rettferdig for både eldre og yngre generasjoner.
 - Regjeringen har også jobbet med å finne løsninger for å gjøre pensjonssystemet mer bærekraftig på lang sikt.
2. Oppdatering av pensjonssatser:
 - I 2024 ble det gjort justeringer i satsene for alderspensjon og andre ytelser fra folketrygden. Dette inkluderer økte utbetalinger til pensjonister som følge av økt levealder og tilpasninger etter lønnsvekst.
3. Pensjonsutbetalinger og indeksregulering:
 - Pensjonene i offentlig sektor, inkludert statens pensjonskasse og kommunal pensjon, ble regulert etter inflasjon og prisvekst i samfunnet. Denne reguleringen påvirker hva pensjonistene mottar hvert år.
4. Debatt om pensjonsreformens bærekraft:
 - Det har vært kontinuerlig debatt om hvordan pensjonssystemet skal håndtere utfordringer knyttet til økende levealder og en aldrende befolkning. Diskusjoner om mulige justeringer i pensjonsalder, pensjonsnivåer og opptjeningsregler har vært sentrale i 2024.
5. Styrking av tjenestepensjonsordninger:
 - Det har vært fokus på å forbedre ordningene for offentlig ansatte, spesielt i lys av endringer i arbeidslivet og pensjonsutbetalinger. Regjeringen har sett på muligheter for å styrke pensjonsordningene for offentlig ansatte, med mål om å sikre en rettferdig pensjon for alle.

Disse hendelsene viser at pensjonspolitikken fortsatt er et sentralt tema i norsk politikk, og at det er stor oppmerksomhet rundt hvordan pensjonssystemet kan tilpasses fremtidens demografiske og økonomiske utfordringer.

Årsresultat

Kapitalavkastningen på investeringsporteføljen ble 7,07 prosent beregnet etter modifisert Dietz-modell. Pensjonskassens totalresultat utgjør 68,6 millioner kroner før skatt, mot 60,9 millioner kroner i 2023. Solvenskapitaldekningen var på 179 prosent. Det absolutte kravet til solvenskapital er 100 prosent dekning, og en solvenskapitaldekning på 179 prosent innebærer at pensjonskassen har en tilfredsstillende soliditet. Pensjonskassen vil tåle et ytterligere moderat til sterkt stress i finansmarkedene før eventuelle tiltak må treffes. Pensjonskassen gjennomfører stresstester etter regler gitt av finanstilsynet gjennom året for å vurdere hvordan eventuelle fremtidige verdifall og renteøkninger vil kunne påvirke pensjonskassens risiko.

DKP

DRAMMEN KOMMUNALE PENSJONSKASSE

Netto renteresultat for pensjonskassen er i 2024 positivt med 469,7 millioner kroner. Av renteresultatet tilføres bufferfond 438,3 millioner kroner, 4,5 millioner kroner risikoutjevningfondet og 26,9 millioner kroner premiefondet. Størrelsen på pensjonskassens bufferfond gir pensjonskassen en solid robusthet til å tåle svingninger i markedene.

Risikoresultatet for pensjonskassen er positivt med 73,1 millioner kroner som disponeres fullt ut til premiefondet.

Total disponering til premiefond utgjør 100 millioner kroner. Premiefondet utgjør etter dette 291,1 millioner kroner.

Styret mener at årsregnskapet gir et korrekt bilde av DKPs eiendeler og gjeld. DKP har en tilstrekkelig økonomisk og finansiell stilling som gir grunnlag for fortsatt drift.

Forsikringsvirksomheten

Forsikringsvirksomheten er kjernevirksomheten til DKP. En hovedmålsetning for DKP er å levere rett pensjon til rett tid, og med god service.

Soliditeten til pensjonskasser må være høy nok til å bære moderat risiko i kapitalforvaltningen. DKP ønsker å utnytte sin risikobærende evne for å oppnå best mulig avkastning.

Medlemskap

DKP er pensjonsordningen for Drammen kommunes arbeidstakere. Andre foretak som har nær tilknytning til kommunen, kan også ha pensjonsordning i DKP. Dette omfatter blant annet stiftelser og foretak kommunen har eller har hatt eierandel i.

Ved utgangen av 2024 hadde følgende foretak forsikringsavtale med DKP:

1. Drammen kommune
 - Drammen Eiendom KF
 - Drammensbadet KF
2. Drammen Kino AS
3. Glitrevannverket IKS
4. Drammensregionens Brannvesen IKS
5. Renovasjonsselskapet for Drammensregionen IKS
6. Sørøst 110 IKS
7. Drammen Havn AS
8. Drammen Kirkelige Fellesråd
9. Drammen kommunale pensjonskasse

Etter Hovedtariffavtalen innen KS-området skal alle som arbeider i kommunen og kommunale virksomheter med pensjonsordning i DKP meldes inn i pensjonskassen uansett stillingsstørrelse.

Unntatt fra medlemskap er ansatte som arbeider på pensjonistvilkår og ansatte som ved tiltredelsen hadde mindre enn 3 år igjen til oppnådd aldersgrense for stillingen. Offentlig godkjente lærere og sykepleiere, som er innlemmet i henholdsvis Statens Pensjonskasse og KLP, er heller ikke omfattet av ordningen

Pensjonsytelser

Pensjonsytelser i DKP følger Hovedtariffavtalen innen KS-området – SGS 2020 Pensjonsordninger.

Ved full opptjeningstid på 30 år vil utbetalingene av alderspensjon (for årskullene født før 1959) utgjøre garantert 66 prosent av sluttlønn opptil 12 G inkludert folketrygdens ytelser. For medlemmer født i 1959 eller senere vil alderspensjon kunne bli lavere enn 66 prosent som følge av at levealdersjustering også gjelder innenfor den offentlige pensjonsordningen.

I tillegg til alderspensjon omfatter pensjonsytelsene uførepensjon, ektefellepensjon og barnpensjon.

Ordningen gir også mulighet til å tegne fortsettelsesforsikring til fratrådte medlemmer.

Medlemmer med medlemstid før 2020 har rett til oppsatt alderspensjon dersom medlemstiden er 3 år eller mer.

Medlemmer med medlemstid etter 2019 har rett til påslagspensjon og betinget tjenestepensjon dersom medlemstiden er 1 år eller mer.

DKP

DRAMMEN KOMMUNALE PENSJONSKASSE

Ved fratreden uten rett til straks begynnende pensjon, gir 3 års medlemsstid eller mer en oppsatt rett til fremtidig pensjon.

Alderspensjon/ AFP reguleres årlig i samsvar med lønns- og prisvekst, men ikke høyere enn lønnsvekst. Uførepensjon, etterlattepensjon og oppsatte pensjonsrettigheter reguleres med lønnsvekst.

Pensjonene fra DKP, med unntak av uførepensjon/ midlertidig uførepensjon og påslagspensjon samordnes med andre offentlige pensjons- og trygdeytelser i henhold til samordningsloven med tilhørende forskrifter. Uførepensjon/ midlertidig uførepensjon og påslagspensjon er en nettoordning og samordnes dermed ikke med andre ytelser.

DKP er deltaker i Overføringsavtalen sammen med Statens Pensjonskasse og de øvrige pensjonsordningene i offentlig sektor. Avtalen sikrer at arbeidstakere, som har vært medlem av flere offentlige pensjonsordninger, får pensjon fra siste ordning som om de hele tiden hadde vært medlem av én og samme ordning. Overføringsavtalens Sikringsordning skal sikre pensjonsrettigheter opparbeidet hos en arbeidsgiver som opphører. Administrasjon av Overføringsavtalen og Sikringsordningen finansieres av arbeidsgiver ved egen avgift.

Pensjonsutbetalingene til egne pensjonister økte fra 299,9 millioner kroner i 2023 til 311,8 millioner kroner i 2024, en økning på 3,8 prosent.

Ny offentlig AFP

Ny offentlig AFP (Avtalefestet pensjon) refererer til endringer i ordningen for offentlig ansatte pensjonister i Norge. Den offentlige AFP-ordningen ble revidert fra 1. januar 2020, og innebærer en del viktige endringer for både nye og eksisterende medlemmer. Her er noen av de viktigste punktene:

1. *Tidspunkt for uttak:* Den nye ordningen gir rett til AFP fra fylte 62 år, men pensjonen blir redusert for hver måned du tar ut før fylte 67 år. Tidspunktet for uttak påvirker dermed hvor mye pensjonen du får utbetalt.
2. *Fleksibilitet:* Du kan kombinere arbeid og pensjon, men pensjonen kan bli redusert dersom du har høy inntekt ved siden av uttak.
3. *Livsvarig pensjon:* AFP i offentlig sektor er en livsvarig pensjon, og ordningen er et tillegg til den alderspensjonen man får fra folketrygden.
4. *Betingelser:* For å ha rett til offentlig AFP, må du ha vært ansatt i offentlig sektor i en viss periode, samt hatt medlemskap i offentlig pensjonsordning.

Disse endringene har fått betydning for hvordan offentlig ansatte kan planlegge pensjonisttilværelsen. Den nye ordningen er mer knyttet til arbeidstakerens inntjening og opptjening i løpet av yrkeslivet.

Utviklingen i medlemsbestanden

	2024	2023	Endring
Aktive medlemmer (inkl. AFP 62-64)	8 069	7 626	443
Oppsatte rettigheter	17 124	16 977	147
Pensjonister	6 500	6 307	193
Alderspensjonister	4 342	4 209	133
Uførepensjonister	1 193	1 171	22
Enke(manns)pensjonister	498	497	1
Barnepensjonister	36	35	1
Barnetillegg	431	395	36
Sum medlemmer	31 693	30 910	783

Premieforhold

Kostnaden knyttet til lønnsregulering, G-regulering og pensjonsregulering (hhv. 3,1 prosent, 4,56 prosent og 2,76 prosent) for 2024 utgjorde 291 millioner kroner.

Premiefondet er på 291,1 millioner kroner. Premieinntekter som er ført over resultatet utgjorde 755,8 millioner kroner. Uttaket av premiefondet var på 254,9 millioner kroner.

Pensjonsforpliktelser og avsetning til premiereserve

Årets pliktige avsetning til ordinær premiereserve bestemmes av veksten i pensjonsrettighetene som medlemmene har opparbeidet seg (forpliktelser for DKP). Pensjonsforpliktelsene blir påvirket av en rekke forhold. Antall medlemmer i de ulike kategoriene og gjennomsnittlig pensjonsgrunnlag/ lønnsnivå er viktigst, men også sammensetningen av medlemsbestanden (alders-, kjønns- og yrkesfordeling, og uførerisiko) innvirker i sterk grad.

Premiereserven til dekning av pensjonskassens forpliktelser utgjør 7491,4 millioner kroner. Gjennomsnittlig beregnet grunnlagsrente er 2,27 prosent.

Kapitalforvaltning

Pensjonskassen forvaltet ved utgangen av året 10,6 milliarder kroner. Som betyr at pensjonskassen nå må rapportere oftere til finanstilsynet. Pensjonskasser som forvalter mer enn 10 milliarder kroner må rapportere 4 ganger i året, mens de som forvalter under 10 milliarder kroner må rapportere 2 ganger i året.

Formålet med kapitalforvaltningen er å sørge for at pensjonskassens eiendeler investeres slik at det oppnås best mulig avkastning innenfor forsvarlige risikorammer og det til enhver tid gjeldende regelverk. Styret søker gjennomstrategi og handlingsplaner for kapitalforvaltningen å sikre at pensjonskassen skal ha en forsvarlig egenkapital og bufferkapital, samt likviditet i investeringene til å sikre avtalte pensjoner til enhver tid.

Pensjonskassen har gode interne retningslinjer for å håndtere finansiell risiko.

De ulike aktiva er i varierende grad utsatt for finansiell risiko. Aksjerisiko, eiendomsrisiko, kredittisiko, renterisiko, valutarisiko og likviditetsrisiko er hovedformene for finansiell risiko disse plasseringene er utsatt for.

Markedskommentar

2024 var et godt år i verdipapirmarkedene, med solid avkastning i aksjemarkedet og positiv utvikling i obligasjonsmarkedet. Samtidig svekket den norske kronen seg, og geopolitisk uro samt det amerikanske presidentvalget bidro til markedsvolatilitet.

Konflikter i Midtøsten og Øst-Europa preget året. I Europa skapte EU-valget og politiske omveltninger i Frankrike og Tyskland usikkerhet. Valgseier i USA for President Donald Trump og Republikansk flertall i Kongressen førte til initial optimisme, men usikkerhet rundt hans politikk dempet markedssentimentet.

Sentralbankenes inflasjonsstyring var et viktig tema. Etter innledende renteøkninger begynte ECB (den Europeiske sentralbanken) og FED (den Amerikanske sentralbanken) å senke rentene i andre halvår. Norges Bank holdt styringsrenten uendret på 4,5 %, men signaliserte mulig kutt i 2025.

Oppsummert var 2024 et år med sterk avkastning i aksjemarkedet, stabile obligasjonsmarkeder og perioder med geopolitisk og politisk usikkerhet. Markedene viste imidlertid stor motstandsdyktighet og avsluttet året på et positivt nivå.

Utsikter

Det forventes en moderat vekst i det globale finansmarkedet i 2025, men økende geopolitisk spenning kan skape større svingninger i markedene. Prisveksten forventes fortsatt å avta noe både internasjonalt og i Norge. Dette kan gi rom for lavere styringsrenter fra sentralbankene. Det er imidlertid knyttet stor usikkerhet til hvor mye rentene kan settes ned og hvor mange rentekutt det kommer sentralbankene. Det er også varslet nye tollsatser i USA, noe som skaper usikkerhet og kan gi store svingninger i markedet.

DKP

DRAMMEN KOMMUNALE PENSJONSKASSE

Aktivafordeling

Pensjonskassens midler deles inn i selskaps- og kollektivportefølje, som forvaltes samlet.

Aktivafordeling pr. 31.12.	Markedsverdier i prosent 2024	Markedsverdier i prosent 2023
Eiendom/eiendomsfond	8,7	10,4
Norske aksjer og andeler	7,3	6,6
Globale aksjer og andeler	20,8	19,4
Norske obligasjoner	27,9	29,0
Utenlandske obligasjoner	34,0	32,8
Bankinnskudd	1,3	1,8
Utlån til medlemmer *)	0,0	0,1
Sum	100,0	100,0

*) DKP har avvirket tilbudet om pantelån til pensjonskassens medlemmer pr. 01.01.18, og eksisterende pantelånsportefølje «lukkes» med sikte på utfasing. Bakgrunnen for styrets beslutning er at pensjonskassenes interesseorganisasjon, Pensjonskasseforeningen, har fremforhandlet en avtale med Storebrand som innebærer tilbud om lån og skadeforsikring på gunstige betingelser til pensjonskassenes medlemmer som finnes på pensjonskassens hjemmesider. Andel pantelån er pr. 2024 så lav at den ikke utgjør noen vesentlig andel på balansen.

All kapitalforvaltning er utkontraktert til profesjonelle og anerkjente forvaltere etter mandater som er godkjent av styret. Alle investeringer i aksjer og obligasjoner måles mot brede og anerkjente indekser.

Avkastning

Kapitalavkastningen for 2024 var på 7,07 prosent beregnet etter modifisert Dietz-modell (etter regelverk gitt av Finanstilsynet).

Uten nedskrivningen av Engene 1 ville kapitalavkastningen vært 8,4 prosent.

Beregnet etter Mercers modell er avkastningen pr. aktivaklasse:

Aktivafordeling pr. 31.12.	Avkastning i prosent 2024	Avkastning i prosent 2023
Eiendom/eiendomsfond	-4,9	-2,9
Norske aksjer og andeler	20,0	12,3
Globale aksjer og andeler	16,3	17,0
Norske obligasjoner	4,4	5,3
Utenlandske obligasjoner	5,3	6,3
Bankinnskudd	4,0	2,8
Utlån til medlemmer	4,9	3,0
Sum	7,1	7,1

Risikostyring og soliditet

Kontroll og styring av risiko er en forutsetning for god verdiskapning og trygghet for pensjonsmidlene. Å identifisere, vurdere og styre risikoene knyttet til både forsikrings- og kapitalforvaltningen, er derfor en svært viktig del av DKPs virksomhet.

Det stilles strenge formelle krav til hvordan kapitalen kan investeres, og hvordan pensjonskassen utøver sin forvaltning. Pensjonskassens finansielle risiko styres blant annet gjennom oppfølging og rapportering på etablerte overordnede mål knyttet til solvenskapitaldekning og solvensmarginkrav.

DKPs ansvarlig kapital var tilstrekkelig ved utgangen av året. Pensjonskassens bufferkapital består i hovedsak av egenkapital, risikoutjevningfond og bufferfond på finansielle omløpsmidler. Drammen kommune tilførte 20 millioner kroner til innskutt egenkapital også i 2024. Solvensmargindekningen var på 466,6 prosent pr. 31.12.24.

DKP

DRAMMEN KOMMUNALE PENSJONSKASSE

Finanstilsynet følger opp pensjonskassene hvert halvår gjennom pålagt rapportering av solvenskapitaldekning. Finanstilsynets modell for beregning av solvenskapitaldekning benyttes for å kvantifisere pensjonskassens forsikringsrisiko, totalrisiko og delrisikoer. Solvenskapitaldekningen skal være over 100 prosent til enhver tid. Pr. 31.12.24 var DKPs ansvarlige kapital 2 925 millioner kroner, mens samlet solvenskapitalkrav (tapspotensial) var 1 637 millioner kroner. Dette tilsvarer en solvenskapitaldekning på 179 prosent med overgangsordning, hvilket er å anse som en tilfredsstillende solvenskapitaldekning. Pensjonskassen har en målsetning om å ha en solvenskapitaldekning på over 160 prosent.

Styret har fastsatt risikomål og -rammer for å bidra til å sikre at risikoene knyttet til både forsikrings- og kapitalforvaltningen holdes innenfor en akseptabel balanse mellom utvikling, avkastning og risiko. Styret har i tillegg etablert rammer for sin målsatte risiko innenfor risikotypene markedsrisiko, forsikringsrisiko, motpartsrisiko og operasjonell risiko. Markedsrisikoen er den dominerende faktor i DKP, og er knyttet til at selskapets og kundenes midler er plassert i finansielle instrumenter og eiendom. DKP blir dermed eksponert mot markedsrisiko som følge av endring i rentemarkedet, aksjemarkedet, eiendomsmarkedet og endring av kredittmarginer. Den viktigste måten å styre risikoen i en portefølje på, er å spre risikoen på ulike aktivaklasser som i minst mulig grad samvarierer med hverandre. Dette bidrar til å stabilisere porteføljen og sikre at den har en relativt gunstig utvikling uavhengig av markedsforholdene.

Likviditetsrisikoen vurderes som lav. Med unntak av investeringer i eiendom og eiendomsfond, er pensjonskassens eiendeler plassert i verdipapirer som i normale markeder raskt kan omgjøres til kontanter.

Risikorapportering

Styrets utarbeidede mål og retningslinjer for kapitalforvaltningen forutsetter at midlene skal forvaltes etter kriteriene sikkerhet, risikospredning, likviditet og avkastning. Kapitalforvaltningen skal særlig ivareta sikkerheten over tid, som følge av pensjonskassens langsiktige forpliktelser. Det er gitt rammer for hvilke typer verdipapirer det kan investeres i. Det er også gitt bestemmelser for hvor mye som kan plasseres i de ulike aktivaklassene, samt maksimal plassering i enkeltinvesteringer.

Styret får kvartalsvis rapportering om avkastningen av kapitalen og oversikt over vesentlige endringer i porteføljene. Avkastningen som oppnås blir løpende målt i forhold til relevante referanseindekser. Det utarbeides også kvartalsvis solvenskapitaldekning, som har vært rapportert til Finanstilsynet halvårlig.

Styret har etablert avtale med Mercer om kvartalsvis leveranse av uavhengig overvåking og rapportering av kapitalforvaltningen i pensjonskassen, samt ORA (Own Risk Assessment). Pensjonskassen har også avtale med Deloitte om årlig temabasert internrevisjon.

Own Risk Assessment (ORA)

Innføring av nytt pensjonskassedirektiv trådte i kraft 1. januar 2023, og styret skal årlig gjennomføre en egenvurdering av pensjonskassens risiko, ORA.

Det er utarbeidet en ORA-rapport med innspill fra styret og i samarbeid med administrasjonen i pensjonskassen, risikostyringsfunksjonen og eksterne ressurser fra Mercer. Hensikten er å påse at det foreligger et hensiktsmessig system for risikostyring og at det finnes skriftlige retningslinjer for alle deler av virksomheten.

I egenvurderingen vurderes pensjonskassens finansielle stilling på både kort og lang sikt gjennom stresstest og simuleringer av aktiva og passiva - ALM analyse. I tillegg til den rene finansielle risikoen skal også annen type risiko vurderes og identifiseres, som for eksempel klimarisiko, regulatorisk risiko og operasjonell risiko, blant annet knyttet til utbetaling av pensjoner.

Vurdering av risikotagningen - 2024

- Risikotagningen er innenfor pensjonskassens risikoappetitt og risikobærende evne.
- Solvenskapitaldekningen etter finanskrisestress er 100 prosent hensyntatt nåverdien av faste egenkapitaltilskudd på 20 MNOK og 2,5 prosent av premiereserven som supplerende kapital.
- Stressparameter for aksjer i Finanstilsynets solvenskapitalskjema er høy. Dette vil kunne gi en ekstra buffer, eller dempende effekt ved et eventuelt markedsfall.
- Framskrivninger viser at pensjonskassen med 95 prosent sannsynlighet vil tilfredsstille kravet til 100 prosent solvenskapitaldekning uten ekstraordinær tilførsel av egenkapital de neste 15 årene.

DKP

DRAMMEN KOMMUNALE PENSJONSKASSE

I eigenvurderingen av selskapets risiko (ORA) er det ikke funnet forhold som tilsier at det er ytterligere kapitalbehov i pensjonskassen.

Konsesjon og selskapsvedtekter

DKP har konsesjon til å drive virksomhet som pensjonskasse. Pensjonskassens følger de til enhver tid gjeldende selskapsvedtekter gitt av styret i pensjonskassen.

Forsikringsavtale og -vilkår

Forholdet mellom DKP og forsikringstakerne (Drammen kommune og øvrige foretak) er basert på forsikringsavtaler som regulerer ytelser og vilkår. Forsikringsvilkårene regulerer pensjonsrettigheter og finansiering av pensjonsforpliktelsene. Disse ble endret i styremøte i desember 2020 og tilpasset SGS 2020 Pensjonsordninger.

Administrasjon og drift

Pensjonskassen er en egen juridisk enhet med eget styre. Styret er pensjonskassens øverste organ.

Styret består av:

Styreleder	Trond Julin	oppnevnt av kommunestyret
Nestleder	Margrethe Smith	oppnevnt av kommunestyret
Styremedlem	Roar Paulsen	oppnevnt av kommunestyret
Styremedlem	Laila Evensen	oppnevnt av arbeidstakerorganisasjonene
Styremedlem	Stig Neteland	oppnevnt av arbeidstakerorganisasjonene
Varamedlem	Meryem Salih	oppnevnt av kommunestyret

Alle styrets medlemmer er gjenvalgt for en to-års periode frem til sommer 2026. Styret velger selv sin leder og nestleder.

Styret har avholdt 9 styremøter, samt 1 styreseminar.

Pensjonskassens revisor er EY. Utøvende aktuar og Aktuarfunksjon er begge fra Gabler Pensjonstjenester. Revisor har deltatt i styremøte minst én gang i året. Aktuar har deltatt i styremøter hvert kvartal og i tillegg etter behov. Internrevisor og risk manager deltar minst én gang i året.

Ved utløpet av 2024 hadde pensjonskassen 7 fast ansatte medarbeidere. Dette utgjorde 6,75 årsverk.

Fordelingen mellom kjønn i styret er 2 kvinner og 3 menn. Administrasjonen har bestått av 6 kvinner og 1 mann.

Pensjonskassen har fast samarbeid med profesjonelle rådgivere innenfor aktuarielle og finansielle tjenester.

Det har ikke inntruffet noen yrkesskader ved kontoret. Sykefraværet var gjennomsnittlig 7,34 prosent.

DKPs virksomhet er ikke av en slik karakter at den forurensar det ytre miljø.

I desember 2024 fornyet pensjonskassen styreansvarsforsikring i forsikringsselskapet Chubb.

Styret har i 2024 ansatt ny daglig leder for DKP - Øyvind Müller Famestad - som tiltrådte stillingen 01.01.2025.

Samfunnsansvar

DKPs samfunnsansvar er i første rekke å levere offentlig tjenestepensjon til rett tid og med god service til våre medlemmer, og på en forsvarlig og kostnadseffektiv måte for kommunen og de øvrige foretak som er tilknyttet DKP.

Pensjonskassen har utarbeidet egen ESG-policy (Environmental - miljø, Social-samfunn, Governance-styring) i forbindelse med pensjonskassens kapitalforvaltning. Policy- og retningslinjer for ESG er offentliggjort på pensjonskassens hjemmesider.

DKP

DRAMMEN KOMMUNALE PENSJONSKASSE

Styret har vedtatt etiske retningslinjer som skal gjelde for DKPs ansatte, styremedlemmer og andre som handler på vegne av pensjonskassen. De etiske retningslinjene for DKP stiller krav om å opptre i samsvar med allmenne etiske normer og gjeldende lovverk. Formålet med DKPs etiske retningslinjer og regler er å øke tilgjengeligheten til, og derved også bevisstheten om, de etiske normer og regler som ligger til grunn for pensjonskassens virksomhet. Disse retningslinjene gjennomgås årlig.

Framtidsutsikter og etterfølgende hendelser

Nye pensjonsregler gir større valgfrihet enn tidligere, og dette innebærer et økt behov for individuell veiledning. DKP fokuserer på god formidling av pensjonsrettighetene til sine medlemmer. DKP har et særlig fortrinn på grunn av sin nærhet til medlemmene. DKP har simuleringsverktøy lagt ut på kommunens intranett og pensjonskassens hjemmeside til bruk for alle ansatte. I tillegg har DKP, i samarbeid med andre pensjonskasser, laget kompetanse- og informasjonsvideoer som finnes på pensjonskassens hjemmesider.

Pensjonskassen skal fortsatt være det beste alternativet for Drammen kommune som tjenesteleverandør av offentlig tjenstepensjon, både når det gjelder kostnader, service og forvaltningsresultat.

DKPs viktigste oppgave er å sikre grunnlaget for fremtidige pensjonsutbetalinger innen de lovpålagte rammene for driften. For styret betyr det å sikre best mulig avkastning innenfor forsvarlige risikorammer. En god soliditet er da en forutsetning for å kunne ta en begrenset investeringsrisiko, og samtidig ha risikobærende evne til å tåle svingninger i finansresultatene.

DKP har en tilfredsstillende solvensmarginkapitaldekning ved inngangen til 2025. Pensjonskassens soliditet fremstår som tilstrekkelig.

Styret og administrasjonen vil også i fremtiden opprettholde arbeidet med å videreutvikle og drive pensjonskassen til det beste for medlemmene i DKP.

Styret takker ansatte i DKP for godt utført arbeid i 2024.

Drammen, 25. mars 2025

Styret for Drammen kommunale pensjonskasse

Trond Julin
Styreleder

Margrethe Smith
Nestleder

Roar Paulsen

Laila Evensen

Stig Neteland

Øyvind Müller Famestad
Direktør

Drammen kommunale pensjonskasse

RESULTATREGNSKAP		31.12.2024	31.12.2023
	Note		
TEKNISK REGNSKAP			
1. Premieinntekter			
1.1 Forfalte premier, brutto	24	755 771 364	823 139 085
1.2 Avgitte gjenforsikringspremier	20	-209 500	-239 250
Sum premieinntekter for egen regning		755 561 864	822 899 835
2. Netto inntekter fra investeringer i kollektivporteføljen			
2.2 Renteinntekt og utbytte mv. på finansielle eiendeler		108 340 189	48 568 384
2.3 Netto driftsinntekt fra eiendom	13	23 549 650	22 533 182
2.4 Verdiendringer på investeringer	13	528 191 882	494 122 873
2.4 Verdiendringer på investeringseiendom	13	-104 334 116	-18 869 735
2.5 Realisert gevinst og tap på investeringer		85 187 803	38 581 170
Sum netto inntekter fra investeringer i kollektivporteføljen		640 935 409	584 935 873
4. Andre forsikringsrelaterte inntekter		6 991	0
5. Pensjoner			
5.1 Utbetalte pensjoner mv.			
5.1.1 Brutto	30	-311 844 224	-299 879 051
Sum pensjoner		-311 844 224	-299 879 051
6. Resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser - kontraktsfastsatte forpliktelser			
6.1 Endring i premiereserve mv.			
6.1.1 Til (fra) premiereserve mv., brutto	22	-499 281 321	-601 486 926
6.4 Endring i bufferfond	22	-438 347 457	-416 713 677
6.5.1 Endring i premiefond	22	-8 034 078	-11 055 816
Sum resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser - kontraktsfastsatte forpliktelser		-945 662 856	-1 029 256 419
8. Midler tilordnet forsikringskontraktene – kontraktsfastsatte forpliktelser			
8.1 Overskudd på avkastningsresultatet	16,22	-26 887 057	0
8.2 Risikoresultat tilordnet forsikringskontraktene	16,22	-73 112 943	-40 468 435
Sum midler tilordnet forsikringskontraktene – kontraktsfastsatte forpliktelser		-100 000 000	-40 468 435
9. Forsikringsrelaterte driftskostnader			
9.1 Forvaltningskostnader		-2 226 643	-1 987 655
9.2 Forsikringsrelaterte administrasjonskostnader	16,18	-20 067 341	-17 958 841
Sum forsikringsrelaterte driftskostnader		-22 293 983	-19 946 496
11. Resultat av teknisk regnskap	16	16 703 200	18 285 307

Drammen kommunale pensjonskasse

RESULTATREGNSKAP		31.12.2024	31.12.2023
	Note		
IKKE-TEKNISK REGNSKAP			
12. Netto inntekter fra investeringer i selskapsporteføljen			
12.2 Renteinntekt og utbytte mv. på finansielle eiendeler		8 821 433	4 138 551
12.3 Netto driftsinntekt fra eiendom	13	1 917 494	1 920 070
12.4 Verdiendringer på investeringer		38 407 840	32 701 383
12.4 Verdiendringer på investeringseiendom	13	-8 495 244	-1 607 905
12.5 Realisert gevinst og tap på investeringer		6 936 285	3 287 532
Sum netto inntekter fra investeringer i selskapsporteføljen		47 587 808	40 439 631
13. Andre inntekter		6 491 914	4 050 840
14. Forvaltningskostnader og andre kostnader knyttet til selskapsporteføljen			
14.1 Forvaltningskostnader		-185 735	-173 348
14.2 Andre kostnader		-2 015 319	-1 686 493
Sum forvaltningskostnader og andre kostnader knyttet til selskapsporteføljen		-2 201 054	-1 859 841
15. Resultat av ikke-teknisk regnskap	16	51 878 668	42 630 631
16. Resultat før skattekostnad		68 581 868	60 915 938
17. Skattekostnader	2,3	-6 826 575	-13 630 310
18. Resultat før andre inntekter og kostnader		61 755 293	47 285 628
19. Andre inntekter og kostnader			
19.1.2 Estimatendringer knyttet til ytelsesbaserte pensjonsordninger	11	4 029 099	-464 349
19.1.5 Skatt på andre inntekter og kostnader som ikke blir omklassifisert til resultatet	3	-1 007 275	-116 087
Sum andre resultatkomponenter		3 021 824	-580 436
20. Totalresultat		64 777 117	46 705 192
Avkastning til risikoutjevningsfond	16	-4 468 265	-4 145 641
Overført til/fra risikoutjevningsfond		0	0
Overført fra annen opptjent egenkapital	16	-60 308 852	-42 559 551
Sum overføringer		-64 777 117	-46 705 192

Drammen kommunale pensjonskasse

BALANSE		31.12.2024	31.12.2023
	Note		
EIENDELER			
EIENDELER I SELSKAPSPORTEFØLJEN			
2. Investeringer			
2.1 Bygninger og andre faste eiendommer			
2.1.1 Investerings eiendommer	13	23 354 710	32 750 293
2.3 Finansielle eiendeler som måles til amortisert kost			
2.3.2 Utlån og fordringer		252 882	274 033
2.4 Finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi			
2.4.1 Aksjer og andeler (inkl. aksjer og andeler målt til kost)	6	255 999 414	232 844 021
2.4.2 Rentebærende verdipapirer	7	470 575 971	451 786 096
2.4.3 Utlån og fordringer	5	8 001 830	10 247 005
Sum investeringer		758 184 808	727 901 448
3. Fordringer			
3.1 Fordringer i forbindelse med direkte forretninger		50 188 463	70 458
Sum fordringer		50 188 463	70 458
4. Andre eiendeler			
4.2 Kasse, bank		8 106 157	7 617 012
4.4 Eiendeler knyttet til pensjon		2 527 264	0
Sum andre eiendeler		10 633 421	7 617 012
5. Forskuddsbetalte kostnader og opptjente ikke mottatte inntekter			
5.2 Andre forskuddsbetalte kostnader og opptjente ikke mottatte inntekter		6 423 537	6 083 955
Sum forskuddsbetalte kostnader og opptjente ikke mottatte inntekter		6 423 537	6 083 955
Sum eiendeler i selskapsporteføljen		825 430 228	741 672 872
EIENDELER I KUNDEPORTEFØLJENE			
6. Investeringer i kollektivporteføljen			
6.1 Bygninger og andre faste eiendommer			
6.1.1 Investerings eiendommer		300 145 290	402 249 707
6.3 Finansielle eiendeler som måles til amortisert kost			
6.3.2 Utlån og fordringer		3 249 936	3 365 768
6.4 Finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi			
6.4.1 Aksjer og andeler (inkl. aksjer og andeler målt til kost)	6	3 290 000 900	2 859 865 706
6.4.2 Rentebærende verdipapirer	7	6 047 651 993	5 548 983 219
6.4.3 Utlån og fordringer	5	120 957 645	160 350 874
Sum investeringer i kollektivporteføljen		9 762 005 763	8 974 815 275
Sum eiendeler i kundeporteføljene		9 762 005 763	8 974 815 275
SUM EIENDELER		10 587 435 992	9 716 488 147

Drammen kommunale pensjonskasse

BALANSE		31.12.2024	31.12.2023
	Note		
EGENKAPITAL OG FORPLIKTELSE			
10. Innskutt egenkapital	14	276 919 684	256 919 684
11. Opptjent egenkapital			
11.1 Risikoutjevningfond		67 668 618	63 200 353
11.2 Annen opptjent egenkapital		470 422 070	410 113 218
Sum opptjent egenkapital		538 090 688	473 313 571
12. Ansvarlig lånekapital			
12.1 Evigvarende ansvarlig lånekapital	25	35 500 000	35 500 000
Sum ansvarlig lånekapital mv.		35 500 000	35 500 000
13. Forsikringsforpliktelser i livsforsikring - kontraktsfastsatte forpliktelser			
13.1 Premiereserve mv.	22	7 491 376 777	6 992 095 456
13.4 Bufferfond	22	1 911 899 830	1 473 552 373
13.5 Premiefond	22, 24	291 060 538	445 967 093
Sum forsikringsforpliktelser – kontraktsfastsatte forpliktelser		9 694 337 145	8 911 614 922
15. Avsetninger for forpliktelser			
15.1 Pensjonsforpliktelser o.l.	11	0	2 077 396
15.2.1 Forpliktelser ved periodeskatt	3,4	12 059 930	8 797 091
15.2.2 Forpliktelser ved utsatt skatt	3,4	11 947 289	16 126 161
Sum avsetninger for forpliktelser		24 007 219	27 000 648
16. Forpliktelser			
16.3 Andre forpliktelser	31	15 927 176	12 015 891
Sum forpliktelser		15 927 176	12 015 891
17. Påløpte kostnader og mottatte ikke opptjente inntekter			
17.2 Andre påløpte kostnader og mottatte, ikke opptjente inntekter		2 654 080	123 431
Sum påløpte kostnader og mottatte, ikke opptjente inntekter		2 654 080	123 431
SUM EGENKAPITAL OG FORPLIKTELSE		10 587 435 992	9 716 488 147

Drammen, 25. Mars 2025

Styret for Drammen kommunale pensjonskasse

Trond Julin
Styreleder

Margrethe Smith
Nestleder

Roar Paulsen

Laila Evensen

Stig Neteland

Øyvind Müller Famestad
Direktør

Drammen kommunale pensjonskasse

Oppstilling av endringer i egenkapital.
31.12.2024

	Annen innskutt egenkapital	Opptjent egenkapital			Sum egenkapital
		Risiko-utjevsnings-fond	Opptjent egenkapital	Sum opptjent egenkapital	
Egenkapital pr. 01.01.2023	236 919 684	59 054 712	367 553 666	426 608 378	663 528 062
Resultat før andre inntekter og kostnader			47 285 628	47 285 628	47 285 628
Estimatendringer knyttet til ytelsesbaserte pensjonsordninger			-464 349	-464 349	-464 349
Skatt på andre inntekter og kostnader som ikke blir omklassifisert til resultatet			-116 087	-116 087	-116 087
Totalresultat			46 705 192	46 705 192	46 705 192
Endring i risikoutjevsningsfond		4 145 641	-4 145 641	0	0
Sum disponeringer		4 145 641	42 559 551	46 705 192	46 705 192
Endring i innskutt egenkapital	20 000 000				20 000 000
Egenkapital pr. 31.12.2023	256 919 684	63 200 353	410 113 218	473 313 571	730 233 255
Egenkapital pr. 01.01.2024	256 919 684	63 200 353	410 113 218	473 313 571	730 233 255
Resultat før andre inntekter og kostnader			61 755 293	61 755 293	61 755 293
Estimatendringer knyttet til ytelsesbaserte pensjonsordninger			4 029 099	4 029 099	4 029 099
Skatt på andre inntekter og kostnader som ikke blir omklassifisert til resultatet			-1 007 275	-1 007 275	-1 007 275
Totalresultat			64 777 117	64 777 117	64 777 117
Endring i risikoutjevsningsfond		4 468 265	-4 468 265	0	0
Sum disponeringer		4 468 265	60 308 852	64 777 117	64 777 117
Endring i innskutt egenkapital	20 000 000				20 000 000
Egenkapital pr. 31.12.2024	276 919 684	67 668 618	470 422 070	538 090 688	815 010 372

Drammen kommunale pensjonskasse

KONTANTSTRØMOPPSTILLING

	2024	2023
Netto kontantstrøm av operasjonelle aktiviteter		
Innbetalte premier	442 712 726	638 475 496
Utbetalte pensjoner	-311 856 336	-298 989 276
Utbetalinger til leverandører, ansatte mv.	-15 603 432	-23 535 057
Utbetaling av inntekts- og formueskatter	-8 749 883	-5 900 786
Netto kontantstrøm av operasjonelle aktiviteter (A)	106 503 075	310 050 377
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter		
Netto innbetaling fra bygninger og fast eiendom	25 467 144	24 453 252
Netto inn-/utbetalinger utlån og finansielle investeringer	-219 922 345	-342 520 799
Innbetaling av renter og utbytte	30 358 076	28 399 606
Utbetaling av renter og forvaltningshonorar	-3 555 209	-1 619 371
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter (B)	-167 652 334	-291 287 312
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter		
Innbetaling av innskutt egenkapital	20 000 000	20 000 000
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter (C)	20 000 000	20 000 000
Netto endring i kasse, bank (A+B+C)	-41 149 259	38 763 065
Beholdning kasse, bank pr. 01.01	178 214 959	139 451 895
Beholdning av bankinnskudd, kontanter og lignende pr 31.12	137 065 700	178 214 959

Drammen kommunale pensjonskasse

NOTE 1: REGNSKAPSPRINSIPPER

Generelt

Regnskapet er satt opp i samsvar med god regnskapsskikk, regnskapsloven og forskrift av 20. desember 2011 nr. 1457 om årsregnskap for pensjonsforetak. For pensjonsforetak kommer reglene i IFRS til anvendelse der dette fremgår av årsregnskapsforskriften. Dette gjelder blandt annet ved innregning og måling av finansielle instrumenter og forsikringsforpliktelser. Noteopplysningene er utarbeidet etter årsregnskapsforskriftens kapittel 5.

Inndeling av forvaltningskapitalen:

Pensjonskassens forvaltningskapital er delt inn i en kollektivportefølje(kundeportefølje) og en selskapsportefølje. Kundeporteføljen består av eiendeler som motsvarer de forsikringsmessige avsetninger, som skal dekke de kontraktsfastsatte forpliktelser. Selskapsporteføljen består av eiendeler, som motsvarer selskapets ansvarlige kapital og eventuell annen gjeld enn forsikringsforpliktelsene. Pensjonskassen har valgt en felles kapitalforvaltning av selskaps- og kollektivporteføljen.

Klassifikasjon av finansielle instrumenter:

Virkelig verdi med verdiendring over resultatet:

Aksjer, andeler, og andre verdipapirer blir regnskapsført med virkelig verdi. Pensjonskassen bruker valuta- og rentederivater for å håndtere valuta- og renteesponering. Pensjonskassen har mulighet til å ha finansielle derivater, men har ingen posisjoner pt.

Amortisert kost:

Finansielle eiendeler måles til amortisert kost hvis de holdes i en forretningsmodell med formålet å motta kontraktsfestede kontantstrømmer. Kontraktsvilkårene må generere kontantstrømmer som utelukkende består av betaling av hovedstol og renter på gitte datoer. Hvis eiendeler ikke tilfredsstiller forretningsmodellens kriterier, men formålet er både å motta kontraktsfestede kontantstrømmer og salg, måles de til amortisert kost. Utlån og fordringer består hovedsakelig av ansvarlige lån, mens rentebærende verdipapirer er knyttet til investeringer i obligasjonsmarkedet.

Måling av finansielle instrumenter:

Virkelig verdi: Finansielle eiendeler klassifisert til virkelig verdi over resultatet måles til den prisen de kan omsettes for, eller forpliktelsen kan gjøres opp, i en transaksjon mellom velinformerte og frivillige parter. Verdsettingen følger et hierarki (nivå 1, nivå 2, og nivå 3) basert på verdsettingsmetoder.

Nivå 1: grunnlag for virkelig verdi måling er noterte priser (ujusterte) i aktive/likvide markeder for identiske eiendeler eller forpliktelser.

Nivå 2: grunnlag for virkelig verdi måling er annet enn noterte priser inkludert i Nivå 1 som er observerbare for eiendelen eller forpliktelsen, enten direkte (dvs. som priser) eller indirekte (dvs. utledet fra priser).

Nivå 3: grunnlag for virkelig verdi måling for eiendelen eller forpliktelsen som ikke er basert på observerbare markedsdata (ikke observerbar kilde).

Amortisert kost: Investeringer i utlån og fordringer måles til amortisert kost ved bruk av effektiv rentemetode. Effektiv rente beregnes ved å diskontere fremtidige kontantstrømmer og tar hensyn til alle kontraktsmessige vilkår i den forventede løpetiden. Forventede kredittap beregnes basert på nåverdien av manglende betalinger. Manglende betalinger er differansen mellom de kontantstrømmene som skal betales i henhold til kontrakten, og de kontantstrømmene selskapet faktisk forventer å motta. Pensjonskassen har etablert en avsetning for forventede tap (ECL), avhengig av kredittrisikoen. Ved stabil kredittrisiko avsettes det for 12-måneders forventet tap. Ved vesentlig økning i kredittrisiko etter førstegangsinnregning, avsettes det for forventet tap over hele instrumentets levetid. Dette gir et klart rammeverk for klassifisering og måling av finansielle instrumenter i pensjonskassen, i tråd med internasjonale regnskapsstandarder.

Forventet Tap

Pensjonskassen har ingen vesentlig eksponering på poster hvor det kan forventes tap. Det er ikke tapsført i 2024.

Investerings eiendommer

Investerings eiendom består av eiendom (tomt, bygning eller begge deler) som benyttes for å opptjene leieinntekter, for verdistigning på kapital eller begge deler. Investerings eiendommer regnskapsføres til virkelig verdi. Virkelig verdi tilsvarer antatte markedsverdier, uten fradrag for transaksjonsutgifter ved et eventuelt salg. Endringer i virkelig verdi resultatføres i den perioden det oppstår.

Det skal foretas en årlig vurdering av hvorvidt de bokførte verdier er høyere eller lavere enn virkelig verdi (markedsverdi) som forventes å ikke være av forbigående art. Vurdering av virkelig verdi baseres på en takst foretatt av en uavhengig takstmann/foretak, som er kvalifisert og har ustrakt erfaring med området og type eiendom som verdsettes. Verdsettelsen er basert på en neddiskontering av summen av netto årlige leieinntekter med et avkastningskrav som reflekterer risiko i netto kontantstrømmer.

Skatt

Skattekostnaden i resultatregnskapet består av betalbar skatt og endring i utsatt skatt. Utsatt skatt og utsatt skattefordel er beregnet på forskjeller mellom regnskapsmessig og skattemessig verdi på eiendeler og gjeld. Eventuell utsatt skattefordel balanseføres som fordring og utsatt skatt balanseføres som gjeld.

Forsikringsmessige forhold

Regnskapsstandarden omhandler regnskapsmessig behandling av forsikringskontrakter. Pensjonskassens forsikringskontrakter omfattes av standarden. De regnskapsmessige avsetningene knyttet til forsikringskontrakter er i utgangspunktet forankret i norsk særlovgivning.

Premieinntekter

Netto premieinntekter omfatter årets forfalte premie. Forhåndsprising av premie for rentegaranti, administrasjon og fortjeneste er inkludert i premieinntektene.

Utbetalte erstatninger

Erstatninger for egen regning omfatter utbetalte pensjoner fratrukket fraflyttede premiereserver og endring i erstatningsavsetning. Avsetning for ikke-ferdigbehandlede eller ikke-utbetalte erstatninger ivaretas ved avsetninger.

Overføring av premiereserve m.v. (flytting)

Ved flytting av virksomheter til eller fra pensjonskassen gjelder regler i kapittel 6 i forsikringsvirksomhetsloven med virkning fra 1. juli 2006.

Premiereserve mv.

Premiereserven utgjør den forsikringstekniske kontantverdien av pensjonsrettigheter som er opptjent på beregningstidspunktet. Denne beregnes av pensjonskassens aktuar. Pensjonskassen er forsikringsteknisk fullfinansiert. Dette innebærer at premiereserven gir full dekning for verdien av de påløpte pensjonsforpliktelser.

DKP anvender en dynamisk dødelighetstariff, K2013, og er fullfinansiert i tråd med denne.

Administrasjonsreserven skal i prinsippet gi dekning for fremtidige administrasjonskostnader, som vil påløpe dersom pensjonskassen blir avvirket og ikke lenger kan finansiere administrasjons-kostnadene gjennom kundenes løpende premiebetaling. Det er ikke adgang til å redusere den balanseførte administrasjonsreserven på annen måte enn ved å dekke årets administrasjonskostnader knyttet til løpende pensjonsutbetalinger.

Erstatningsavsetningen skal dekke pensjonskassens forventede erstatningsutbetalinger for forsikringstilfeller som ved regnskapsårets utgang ikke er oppgjort av, eller meldt til, pensjonskassen. Erstatningsavsetningen skal bare tilsvare midler som ville ha kommet til utbetaling i regnskapsåret, dersom erstatningstilfellet var ferdigbehandlet.

Premiefond

Premiefondet inneholder forskuddsbetalte premier fra sponsor og tilført garantert rente. Premiefondet bygges også opp ved tilførsel av årets avkastningsresultat og risikoresultat. Innbetaling og uttak føres ikke over resultatregnskapet, men direkte mot balansen.

Premiefondet er innbetalt/opptjente midler som kan benyttes til dekning av fremtidig premie og sikring av reguleringstillegg til pensjoner. Fondet blir tilført 2,0 % årlig rente.

Bufferfond

Bufferfondet er nytt og erstatter tidligere tilleggsavsetninger og kursreguleringsfond, og kan tilføres overskudd på avkastningsresultatet eller dekke eventuelle underskudd. Regelendringen vil legge til rette for et mer nøytralt regelverk ved flytting av kommunale pensjonsordninger. Bufferfondet fordeles på hver kontrakt og vil også kunne benyttes ved negativ avkastning, hvilket vil være gunstig for pensjonskassens egenkapital i dårlige finansår. En annen fleksibel egenskap ved bufferfondet er at man i et senere år kan overføre tidligere tilordnede overskudd til premiefondet.

Risikoutjevningssfond

Det er anledning til å avsette inntil 50 prosent av risikoresultatet til risikoutjevningssfond til dekning av eventuelt fremtidig negativt risikoresultat. Risikoutjevningssfondet inngår som en del av egenkapitalen.

Tilstrekkelighetstest

En tilstrekkelighetstest skal utføres for å kontrollere om nivået på avsetningene til premiereservene og erstatningsreservene står i forhold til forpliktelsene ovenfor kundene. Eventuelt negativ avvik mellom opprinnelig avsetning og tilstrekkelighetstesten medfører avsetning for uavløpt risiko (premieavsetning).

Nettoføring av forvaltningskostnader

Pensjonskassen følger nettoprinsippet for bokføring av forvaltningskostnader i fond. Det vil si at avkastningen beregnes etter at forvaltningskostnader er fratrasket. Det har over tid vært uenigheter rundt hvordan regelverket skal tolkes med hensyn til bruk av brutto eller nettometoden. Pensjonskassens oppfatning er at det jobbes med en endelig avklaring slik at lik praksis blir praktisert.

IAS 19 - Egne pensjonsforpliktelser

Pensjonsforpliktelser knyttet til ytelsesplaner er vurdert til nåverdien av de fremtidige pensjonsytelsene som er opptjent på balansedagen. Fremtidige pensjonsytelser er beregnet med utgangspunkt i forventet lønn på pensjons-tidspunktet. Pensjonsforpliktelsen balanseføres som langsiktige forpliktelser. Aktuarielle gevinster eller tap (estimatavvik) føres over totalresultatet, ihht. IAS 19.

Drammen kommunale pensjonskasse

NOTE 2: REVISJONSHONORAR

	2024	2023
Lovpålagt revisjon	399 193	321 250
Annen bistand	0	137 050
Sum	399 193	458 300

NOTE 3: SKATTEKOSTNAD

	2024	2023
Resultat før skattekostnad	68 581 868	60 915 938
Aktuarielle gevinster og tap på pensjonsordninger til ansatte	4 029 099	-464 349
+/- Permanente forskjeller	-50 226 070	-9 155 458
+/- Endring i midlertidige forskjeller	16 715 487	-19 413 286
Årets skattegrunnlag	39 100 384	31 882 845
Skattesats	25 %	25 %
Skatt	9 775 096	7 970 711
Formuesskatt	1 277 559	710 293
Betalbar skatt	11 052 655	8 681 004
Skattekorreksjoner tidligere år	-47 208	95 984
Utsatt skatt netto endring	-4 178 872	4 853 322
Skattekostnad	6 826 575	13 630 310

Betalbar skatt på ordinært resultat	9 775 096	7 970 711
Formuesskatt	1 277 559	710 293
Skatt på andre kostnader og inntekter	1 007 275	116 087
Total betalbar skatt	12 059 930	8 797 091

NOTE 4: UTSATT SKATTEFORDEL OG UTSATT SKATT

Midlertidige forskjeller	2024		2023		Netto endring
	Skatte-økende	Skatte-reduserende	Skatte-økende	Skatte-reduserende	
Pensjonsforpliktelse, endring i netto forpliktelse	2 527 264	0	0	2 077 396	-4 604 660
Investerings eiendom	11 574 733	0	19 498 902	0	7 924 169
Midlertidige forskjeller omløpsmidler	18 055 221	0	27 543 215	0	9 487 995
Gevinst og tapskonto	15 631 935	0	19 539 919	0	3 907 984
Netto midlertidige forskjeller	47 789 152	0	66 582 036	2 077 396	16 715 487
Utligning	0	0	-2 077 396	-2 077 396	0
Grunnlag balanseføring	47 789 152	0	64 504 640	0	-16 715 487
Skattesats	25 %		25 %		
Utsatt skatt/skattefordel	11 947 289		16 126 161		0
Begrensning i utsatt skattefordel	0	0	0	0	0
Endring utsatt skatt/skattefordel	11 947 289	0	16 126 161	0	-4 178 872

NOTE 5: UTLÅN OG FORDRINGER

	Kollektivportefølje	Selskapsportefølje	Sum	Nivå
Forvaltningskonto / plasseringskonto	102 836 277	8 001 830	110 838 107	2
Pensjonsutbetalingskonto	18 121 367	0	18 121 367	2
Pantelån	3 249 936	252 882	3 502 818	2
	124 207 581	8 254 712	132 462 293	

2.3 Finansielle eiendeler som måles til amortisert kost	2.3.2 Utlån og fordringer	Selskapsportefølje	252 882
	6.3.2 Utlån og fordringer	Kollektivportefølje	3 249 936
2.4 Finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi	2.4.3 Utlån og fordringer	Selskapsportefølje	8 001 830
	6.4.3 Utlån og fordringer	Kollektivportefølje	120 957 645
	Sum		132 462 293

NOTE 6: AKSJER OG ANDELER

	Anskaffelseskost	Virkelig verdi	Nivå
Norske fondsandeler			
Alfred Berg Gambak	268 263 134	769 192 032	2
KLP Aksjglobal Indeks Valutasikret S-500	278 316 467	753 106 934	2
Storebrand Eiendomsfond Norge KS	590 080 596	591 474 622	3
Sum norske fondsandeler	1 136 660 196	2 113 773 589	
Utenlandske fondsandeler			
AB SICAV I-Global Core Equity Portfolio S1 NOK HP	229 664 841	286 404 348	2
Baillie Gifford Worldwide Global Alpha Choice D acc	113 481 175	383 719 023	2
Nordea Stabile Aksjer Global Valutasikret S growth	214 561 853	316 579 916	2
Acadian Sustainable Global Equity UCITS NOK Hedged	214 850 000	292 401 948	2
RBCLux Ansvarlige Globale Investeringer	138 000 000	153 121 492	2
Sum utenlandske fondsandeler	910 557 870	1 432 226 726	
Totalt aksjer og aksjefondsandeler	2 047 218 066	3 546 000 314	

2.4.1 Aksjer og andeler (inkl. aksjer og andeler målt til kost)	Selskapsportefølje	255 999 414
6.4.1 Aksjer og andeler (inkl. aksjer og andeler målt til kost)	Kollektivportefølje	3 290 000 900
Sum		3 546 000 314

NOTE 7: CERTIFIKATER OG OBLIGASJONER

Obligasjonsfond	Anskaffelses kost	Virkelig verdi	Nivå
Norske:			
Storebrand Kreditt Norsk IG B	1 446 515 681	1 432 959 194	2
DNB Obligasjon H	1 509 504 615	1 507 365 266	2
Utenlandske:			
Mercer Short Duration Global Bond Fund 1 - Robeco	878 405 591	1 024 525 547	2
Mercer Globalt Obl. fond - Pimco	763 788 583	844 273 502	2
Alfred Berg Nordic Investment Grade Mid duration	1 347 977 342	1 370 559 970	2
Alfred Berg Nordic Investment Grade	323 336 564	338 544 484	2
Sum Obligasjonsfond	6 269 528 376	6 518 227 964	

Obligasjoner og sertifikater er verdsatt til børskurs, offentlig kursliste eller siste kjente omsetningsverdi.
Virkelig verdi inkluderer opptjente eller forfalte renter

2.4.2 Rentebærende verdipapirer	Selskapsportefølje	470 575 971
6.4.2 Rentebærende verdipapirer	Kollektivportefølje	6 047 651 993
Sum		6 518 227 964

NOTE 8: HIERARKI OVER FINANSIELLE INSTRUMENTER

Beskrivelse av nivåene	Nivå
Aktiv marked	1
Avledet av aktiv marked	2
Ikke aktiv marked	3

	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Sum
Finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi med verdiendringer over resultatet				
Aksjer og andeler (inkl. aksjer og andeler målt til kost)	0	2 954 525 692	591 474 622	3 546 000 314
Rentebærende papirer	0	6 518 227 963	0	6 518 227 963
Finansielle derivater*	0	0	0	0
Utlån og fordringer		132 462 293	0	132 462 293
Sum	0	9 605 215 948	591 474 622	10 196 690 571

*Finansielle derivater kan være knyttet til underliggende størrelser som ikke balanseføres. For å kvantifisere omfanget av derivater refereres det da til nominelt beløp (volum).
Pensjonskassen har ingen derivater pr. 31.12.2024

	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Sum
Finansielle eiendeler som måles til amortisert kost				
Utlån og fordringer	0	3 502 818	0	3 502 818

NOTE 9: UREALISERTE GEVINSTER OG TAP

Aksjefond	Anskaffelseskost	Virkelig verdi	Urealisert gevinst	Urealisert tap	Netto gevinst/tap
Norske	1 136 660 196	2 113 773 589	977 113 392	0	977 113 392
Utenlandske	910 557 870	1 432 226 726	521 668 856	0	521 668 856
Sum	2 047 218 066	3 546 000 314	1 498 782 249	0	1 498 782 249

Obligasjonsfond	Anskaffelseskost	Virkelig verdi	Urealisert gevinst	Urealisert tap	Netto gevinst/tap
Norske	2 956 020 296	2 940 324 460	0	-15 695 836	-15 695 836
Utenlandske	3 313 508 080	3 577 903 503	264 395 423	0	264 395 423
Sum	6 269 528 376	6 518 227 964	264 395 423	-15 695 836	248 699 587

Andre finansielle instrumenter	Anskaffelseskost	Virkelig verdi	Urealisert gevinst	Urealisert tap	Netto gevinst/tap
Renterelaterte derivater	0	0	0	0	0
Sum	0	0	0	0	0

Totalsum	8 316 746 442	10 064 228 279	1 763 177 672	-15 695 836	1 747 481 836
-----------------	----------------------	-----------------------	----------------------	--------------------	----------------------

NOTE 10: FINANSIELL RISIKO

Styret har valgt en forvaltningsstrategi med forholdsvis moderat risiko. Med risiko menes i denne sammenheng sannsynligheten for tap i våre aktivas verdi i forhold til tilgjengelig bufferkapital. For å sikre en høyest mulig avkastning i forhold til det valgte risikonivå, har pensjonskassen bygget opp en forvaltningsportefølje som består av obligasjoner, aksjer, eiendom, utlån mot pant i fast eiendom og bankinnskudd.

De ulike aktiva er i varierende grad utsatt for finansiell risiko. Aksjerisiko, eiendomsrisiko, kredittrisiko, renterisiko, valutarisiko og likviditetsrisiko er hovedformene for finansiell risiko disse plasseringene er utsatt for.

Aksje- og eiendomsrisiko

Aksje- og eiendomsrisiko er risiko for tap på aksjer eller eiendom som følge av endringer i markedspriser på finansielle instrumenter. Pensjonskassen har fastsatt allokeringsrammer for å begrense denne type risiko.

Kredittrisiko

Med kredittrisiko menes risiko for at utsteder av et verdipapir eller en lånekunde misligholder sine forpliktelser.

For å holde kredittrisikoen innenfor akseptable rammer, har styret fastsatt krav til kredittverdighet til investeringer som inngår i de finansielle porteføljer og forhandelsgodkjent forvaltners kredittvurderingssystem. Det har ikke vært kredittap på verdipapirer i DKP.

Renterisiko

Renterisiko er risiko for verdittap på rentebærende instrumenter, som obligasjoner og pengemarkedsplasseringer, på grunn av endringer i det generelle rentenivået.

Pensjonskassen har fastsatt rammer for durasjon for å styre renterisikoen i porteføljen. Pensjonskassens forvaltere anvender renterelaterte derivater for å styre markedsrisikoen knyttet til obligasjonsporteføljen. Hensikten er å effektivere strategien på en mest mulig effektiv måte uten å øke risikoeksponeringen.

Valutarisiko

Valutarisiko er risiko for verdiendringer som følge av svingninger i valutakursene. DKP valutasikrer alle sine utenlandske plasseringer.

Likviditetsrisiko

Pensjonskassen skal til enhver tid holde en likviditetsreserve som tilsvarer tre måneders pensjonsutbetaling. Pensjonskassen kan på kort varsel omgjøre noe av sine investeringer til likviditet.

NOTE 11: IAS 19 - PENSJONSKOSTNADER OG PENSJONSFORPLIKTELSE

Forutsetninger	2024	2023
Diskonteringsrente	3,90 %	3,10 %
Forventet lønnsøkning	4,00 %	3,50 %
Forventet økning G	3,75 %	3,25 %
Forventet pensjonsregulering	3,00 %	2,80 %
Antatt langsiktig avkastning	3,90 %	3,10 %
Dødelighetstabell	K2013	K2013

Brutto pensjonsforpliktelse	2024	2023
Brutto pensjonsforpliktelse 01.01	28 405 682	26 040 401
Rentekostnad	880 576	781 212
Årets pensjonsopptjening	1 072 528	1 107 447
Pensjonsutbetalinger	-1 295 703	-1 139 650
+ (Redusert)/Økt forpliktelse ved pensjonsplanendring i løpet av året	0	0
Årets estimatavvik	-1 649 606,00	-1 616 272
Brutto pensjonsforpliktelse ved periodens slutt	27 413 477	28 405 682

Pensjonsmidler	2024	2023
Virkelig verdi pensjonsmidler 01.01	26 661 436	24 448 664
Renteinntekt	826 505	733 460
Innbetalinger	1 609 858	1 392 572
Pensjonsutbetalinger	-1 295 703	-1 139 650
Årets estimatavvik	1 733 348	1 226 391
Pensjonsmidler ved periodens slutt	29 535 444	26 661 436

Netto pensjonsforpliktelse	2024	2023
Netto pensjonsforpliktelse	-2 121 968	1 744 246
Periodisert AGA og finanskatt	-405 296	333 151
Netto pensjonsforpliktelse inkl. AGA og finanskatt	-2 527 264	2 077 396

Årets kostnad - i resultat før andre resultatkomponenter	2024	2023
Årets pensjonsopptjening	1 072 528	1 107 447
Rentekostnad av pensjonsforpliktelser	860 799	764 370
Renteinntekt	-831 300	-737 198
Netto pensjonskostnad	1 102 027	1 134 619
Periodisert AGA og finanskatt på netto pensjonskostnad	210 487	216 712
Netto pensjonskostnad inkl AGA og finanskatt	2 414 541	2 485 950

Aktuarielle gevinster/(tap) i totalresultatet	2024	2023
Brutto pensjonsforpliktelse inkl. AGA og finanskatt	2 295 750	-1 690 739
Fra bruttopensjonsmidler	1 733 348	1 226 391
Sum aktuarielle gevinster/(tap)	4 029 099	-464 349

Beregning er utført av aktuarer hos Gabler AS og det er benyttet økonomiske forutsetninger som anbefalt fra Norsk Regnskapsstiftelse. Beregningen er gjort for de 7 personene som er fast ansatt.

Pensjonsytelsen til de ansatte i Drammen kommunale pensjonskasse følger reglene for offentlig tjenestepensjon.

NOTE 12: UTLÅN TIL ANSATTE

Ingen ansatte har lån i pensjonskassen.

NOTE 13: INVESTERINGSEIENDOM

Pensjonskassen kjøpte i 2005 eiendommen Engene 1, Drammen. Akkumulert anskaffelseskost er 257,9 mill. kr. Investeringen er en finansplassering på kommersielle vilkår, og bygger på en nettoleieavtale frem til 2024 med Drammen kommune. Det er inngått en avtale mellom Drammen kommune og Drammen Eiendom KF om forvaltning, drift og vedlikehold av eiendommen. Eiendommen benyttes ikke av Drammen kommunale pensjonskasse.

Eiendommen regnskapsføres til virkelig verdi i henhold til årsregnskapsforskriften § 3-4 og IAS 40. Leiekontrakten mellom Drammen kommunale pensjonskasse (utleier) og Drammen Eiendom KF (leietaker) for Engene 1 løper ut 2025. Drammen kommunale pensjonskasse har derfor innledet forhandlinger med Drammen Eiendom KF med sikte på å inngå en fornyet leieavtale fra 2026. I forbindelse med reforhandlingene av leiekontrakten, har pensjonskassen innhentet en vurdering av markedsverdi og markedsleie for Engene 1 fra Malling, med sikte på å inngå en fornyet leieavtale fra 2026. Rapporten peker på at leieprisen i gjeldende kontrakt ligger noe over leieprisene for tilsvarende kontor med samme kvalitet og beliggenhet i Drammen. Dette skyldes i hovedsak at at leieprisen i gjeldende kontrakt hvert år har vært justert med KPI, mens markedet for næringsseiendom i Drammen i de siste årene har vært preget av ledige lokaler og at leieprisene derfor har vært satt under press. Drammen kommunale pensjonskasse forventer derfor at leieprisene for Drammen vil bli lavere i en reforhandlet leiekontrakt. Verdien for Engene 1 er som følge av dette nedjustert til 323,5 MNOK fra 436,3 NOK per 31.12.2024.

I 2024 er det generert en husleieinntekt på 25,5 mill. kr. Leieinntekten er i sin helhet mottatt av nærstående part, Drammen kommune.

		Sum
Inngående balanse		435 000 000
Tilgang/påkost i løpet av året		1 329 360
Justering til virkelig verdi		-112 829 360
Utgående balanse		323 500 000

2.1.1 Investeringseiendommer	Selskapsportefølje	23 354 710
6.1.1 Investeringseiendommer	Kollektivportefølje	300 145 290
Sum		323 500 000

NOTE 14: INNSKUTT EGENKAPITAL

Spesifikasjon av innskutt egenkapital

Saldo innskutt egenkapital 31.12.2015 - Alt fra Drammen Kommune	90 700 000
Innskutt EK styrevedtak 01.06.2016 Drammen Kommune	10 000 000
Innskutt EK styrevedtak 09.06.2017 Drammen Kommune	10 000 000
Innskutt EK styrevedtak 01.03.2018 Drammen Kommune	10 000 000
Innskutt EK styrevedtak 11.06.2019 Drammen Kommune	10 000 000
Innskutt EK styrevedtak 10.03.2020, overført fra KLP-tidligere Nedre Eiker Kommune	41 653 770
Innskutt EK styrevedtak 10.03.2020, overført fra KLP-tidligere Svelvik Kommune	13 902 798
Innskutt EK styrevedtak 10.03.2020, overført fra KLP-tidligere Hermansenteret Nedre Eiker KF	27 059
Innskutt EK styrevedtak 10.03.2020, overført fra KLP-tidligere Svelvik kirkelige fellesråd	149 626
Innskutt EK styrevedtak 10.03.2020, overført fra KLP-tidligere Nedre Eiker kirkelige fellesråd	486 761
Innskutt EK styrevedtak 10.03.2020 Drammen Kommune	10 000 000
Innskutt EK styrevedtak 11.06.2021 Drammen Kommune	20 000 000
Innskutt EK styrevedtak 21.03.2022 Drammen Kommune	20 000 000
Innskutt EK styrevedtak 14.02.2023 Drammen Kommune	20 000 000
Innskutt EK styrevedtak 15.02.2024 Drammen Kommune	20 000 000
Sum innskutt egenkapital pr. 31.12	276 919 684

NOTE 15: KAPITALAVKASTNINGSRENTE

	2024	2023	2022	2021	2020
Bokført avkastningsrente på kollektivporteføljen*	7,07 %	7,02 %	-7,39 %	5,95 %	2,30 %
Verdijustert avkastning på kollektivporteføljen	7,07 %	7,02 %	-7,39 %	6,27 %	8,50 %
Bokført avkastningsrente på selskapsporteføljen	7,07 %	7,02 %	-7,39 %	5,95 %	2,30 %

Beregnet etter modifisert Dietz' metode for både selskaps- og kollektivporteføljen

*Som følge av at offentlige pensjonskasse fra 1.1.2022 ikke lenger har kursreguleringsfond, så vil bokført avkastning og verdijustert avkastning være like.

NOTE 16: RESULTATANALYSE

Premiebetalende	2024	2023
Avkastningsresultat i kollektivporteføljen		
Inntekt fra investeringer i kollektivporteføljen	640 942 400	584 935 873
Tilført rente	-171 239 621	-164 076 555
Tilbakeført fra tilleggsavsetninger		
Avkastningsresultat	469 702 779	420 859 318
Overført til premiefond	26 887 057	0
Overført/belastet bufferfond	438 347 457	416 713 677
Sum disponering til forsikringsfond	465 234 514	416 713 677
Overført til/fra risikoutjevningsfond	4 468 265	4 145 641
Overført til annen opptjent egenkapital		
Sum disponering av avkastningsresultat	469 702 779	420 859 318
Risikoresultat		
Premiebetalende med sparing	73 322 443	40 707 685
Reassuranseresultat	-209 500	-239 250
Risikoresultat	73 112 943	40 468 435
Resultat uførhetsrisiko	-909 727	42 023 807
Resultat opplevelsesrisiko	27 287 894	7 084 405
Resultat dødsrisiko	-8 420 056	-1 615 983
Endring erstatningsavsetninger	19 333 234	-6 784 544
Friqjort premiereserve tariffskifte (uføretariff)	36 031 099	0
Premie gjenforsikring	-209 500	-239 250
Sum spesifikasjon av risikoresultat	73 112 944	40 468 435
Overført til premiefond	73 112 943	40 468 435
Sum disponering av risikoresultat	73 112 943	40 468 435
Administrasjonsresultat		
Administrasjons- og forvaltningspremie	12 141 280	8 427 000
Netto friqjort administrasjonsreserve	8 731 638	11 995 162
Forvaltnings- og forsikringsrelaterte kostnader	-22 293 983	-19 946 497
Administrasjonsresultat	-1 421 065	475 665
Teknisk regnskap		
Avkastningsresultat	469 702 779	420 859 318
Risikoresultat	73 112 943	40 468 435
Administrasjonsresultat	-1 421 065	475 665
Overført til andre forsikringsfond	-538 347 457	-457 182 112
Forfalt rentegarantipremie og fortjenesteelementer	13 656 000	13 664 000
Teknisk regnskap	16 703 200	18 285 306
Endring i opptjent egenkapital		
Resultat av teknisk regnskap	16 703 200	18 285 306
Netto gevinst på investeringer i selskapsporteføljen	54 079 722	44 490 472
Kostnader i ikke-teknisk regnskap	-2 201 054	-1 859 841
Skattekostnader	-6 826 575	-13 630 309
Andre inntekter og kostnader	3 021 824	-580 436
Endring i opptjent egenkapital	64 777 117	46 705 192
Avstemming av endring i opptjent egenkapital		
Opptjent egenkapital 01.01	473 313 571	426 608 378
Opptjent egenkapital 31.12	538 090 688	473 313 571
Endring i opptjent egenkapital	64 777 118	46 705 192

Etter årsregnskapsforskriften §5-10 skal resultatregnskapet fordeles på hovedbransjer og delbransjer. Drammen kommunale pensjonskasse har kun en delbransje hvor det utbetales tjenestepensjon.

NOTE 17: ANTALL ANSATTE

Pensjonskassen har syv ansatte, og har i gjennomsnitt sysselsatt 6,75 årsverk gjennom året.

NOTE 18: GODTGJØRELSE TIL STYRET OG DAGLIG LEDER.

	2024
Ytelse til Daglig leder Eiler Hølen:	
Lønn	1 392 744
Pensjonskostnad	27 855
Andre ytesler	22 415
Trond Julin	153 387
Majken Margrethe Smith	106 453
Roar Paulsen	85 850
Laila Evensen	85 850
Stig Neteland	85 850
Totalt styret	517 390

Drammen kommunale pensjonskasse fikk ny daglig leder, Øyvind Müller Farnestad som tiltrådte 01.01.25

Drammen kommunale pensjonskasse har pensjonskostnader til egne ansatte.

Daglig leder har ikke har avtale om sluttvederlag.

Ingen av styrets medlemmer eller daglig leder har lån, forskuddsbetalinger eller sikkerhetsstillelse i pensjonskassen.

NOTE 19: TILSTREKKELIGHETSTEST

Nytt dødelighetsgrunnlag ("K2013") er fullt finansiert.

For øvrig vurderer aktuar grunnlaget for de forsikringsmessige avsetninger som tilstrekkelig og avsatt i henhold til lov og forskrifter.

NOTE 20: GJENFORSIKRING

Pensjonskassen har inngått avtale med Söderberg & Partners som megler av katastrofegjenforsikring. Avtalen om forsikring er gjort med Arch Re. Maksgrense er 150 MNOK og pensjonskassens egenandel er 10 MNK. Ratingen er A+.

Gjenforsikringen dekker tidsperioden 01.01.2024 til 31.12.2024 og er betalt med kr 209 500

NOTE 21: FORUTSETNINGENE FOR FORSIKRINGSFORPLIKTELSENE

For dødelighet og sivilstandselementer benytter pensjonskassen tariffgrunnlaget K2013 med Finanstilsynets minstekrav til marginer.

For den premiebetalende porteføljen benyttes egen uføretariff basert på pensjonskassens risikoeksponering og erfaringer.

Gjennomsnittlig grunnlagsrente var 2,27 prosent pr. 31.12.2024. Premiefondet er i regnskapsåret tilført en rente på 2,0 prosent.

NOTE 22: ENDRINGER I FORSIKRINGSFORPLIKTELSENE

	Premiereserve mv.	Bufferfond	Premiefond	Totalt
1. Inngående balanse	6 992 095 456	1 473 552 374	445 967 092	8 911 614 922
2. Resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser				0
2.1 Netto resultatførte avsetninger				
(resultatpost 6 samt del av post 5.2)	499 281 321	438 347 457	8 034 078	945 662 856
2.2 Overskudd på avkastningsresultatet				
(resultatpost 8.1)	0	0	26 887 057	26 887 057
2.3 Risikoresultat tilordnet forsikrings-				
kontraktene (resultatpost 8.2)	0	0	73 112 943	73 112 943
Sum resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser	499 281 321	438 347 457	108 034 078	1 045 662 856
3. Ikke resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser				0
3.1 Overføringer mellom fond	0	0		0
3.2 Overføringer til/fra pensjonskassen	0	0	-262 940 633	-262 940 633
Sum ikke resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser	0	0	-262 940 633	-262 940 633
4. Utgående balanse	7 491 376 777	1 911 899 830	291 060 538	9 694 337 146

* Med virkning fra 01.01.2022 ble tidligere fond for Tilleggsavsetninger og Kursreguleringsfond erstattet med Bufferfond.

Drammen kommunale pensjonskasse har en delbransje, det utbetales kun tjenestepensjon.

NOTE 23: BESTAND, ANTALL MEDLEMMER

	Drammen Kommune	Drammen Havn AS	Drammenregionens Brannvesen IKS	Alarmsentralen IKS	Drammen Krk. Fellesråd	Drammen komm. pensjonskasse
Antall aktive medl (ekskl uføre)	7 489	19	210	45	140	8
Antall pensjonister	5 744	30	107	19	128	9
herav uførepensjonister	1 158	1	9	0	20	0
herav alderspensjonister	4 090	24	86	17	95	8
herav ektefellepensjonister	463	5	12	1	12	1
herav barnpensjonister	33	0	0	1	1	0
Antall ikke løpende oppsatte	16 435	12	169	26	364	4
Sum	29 668	61	486	90	632	21
	Drammen Kino	Glitravannverket IKS	Drammen Fjernvarme	Renovasjonsselsk. for Drammensreg. IKS	Totalt	
Antall aktive medl (ekskl uføre)	0	28	2	128	8 069	
Antall pensjonister	3	12	4	13	6 069	
herav uførepensjonister	0	2	0	3	1 193	
herav alderspensjonister	2	9	3	8	4 342	
herav ektefellepensjonister	1	1	1	1	498	
herav barnpensjonister	0	0	0	1	36	
Antall ikke løpende oppsatte	0	15	3	96	17 124	
Sum	3	55	9	237	31 262	

Forutsetninger: Mottagere av AFP 62 er ført sammen med de aktive. Barnetillegg er ikke talt med.

NOTE 24: PREMIEFOND FORDELT PR SELSKAP

Premiefond fordelt per selskap:	Drammen Kommune	Drammen Havn AS	Drammenregionens Brannvesen IKS	Sørøst110 IKS	Drammen Kirkelige Fellesråd	Drammen kommunale pensjonskasse
Inngående balanse	401 936 064	8 142 824	13 540 868	2 736 493	9 042 054	996 203
Garantert rente	7 212 605	162 850	229 205	51 810	170 603	19 035
Uttak fra premiefond	-250 000 000	0	-8 844 835	-275 862	-2 493 595	-159 613
Resultatfordeling	91 195 308	811 554	3 745 428	633 088	1 541 178	363 384
Utgående balanse	250 343 977	9 117 229	8 670 666	3 145 528	8 260 240	1 219 008
Premiefond fordelt per selskap:	Drammen Kino	Glitravannverket IKS	Drammen Fjernvarme	Renovasjonsselskapet for Drammens- regionen IKS	Totalt	
Inngående balanse	48 727	1 551 783	100 624	7 871 453	445 967 092	
Garantert rente	601	28 497	1 449	157 423	8 034 078	
Uttak fra premiefond	-34 308	-1 030 441	-101 978	0	-262 940 633	
Resultatfordeling	79 377	724 141	138 901	767 643	100 000 000	
Utgående balanse	94 397	1 273 979	138 996	8 796 519	291 060 538	

	2024	2023	2022
Premiefond	291 060 538	445 967 092	578 384 566
Årets premie (premietilskudd)	755 771 364	822 903 613	589 180 751
Premiefondet i % av ordinær premie	39 %	54 %	98 %

Premiefondets anvendelse de siste 5 år

	2024	2023	2022	2021	2020
Inngående balanse	445 967 093	578 384 566	646 756 957	482 787 304	205 455 296
Sum premie	-755 771 364	-822 903 613	-589 180 751	-587 483 094	-409 810 984
Innbetalt til premiefond/ belastet premiefond	492 830 731	638 961 889	477 380 067	474 811 564	313 795 005
Overføringer fra KLP	0	0	15 358	0	10 906 127
Tilbakeført premiereserve v/overgang til ny OFTp	0	0	0	0	368 149 000
Garantert rente	8 034 078	11 055 816	12 394 410	7 576 100	10 906 000
Resultatdisponering (til/fra fond)	100 000 000	40 468 435	31 018 524	269 064 993	11 350 000
Utgående balanse	291 060 538	445 967 093	578 384 566	646 756 822	482 787 304

NOTE 25: SOLVENSMARGIN

	2024	2023
Solvensmarginkrav		
Kollektiv tjenstepensjon	332 479 663	307 883 939
Etterlattepensjon	10 373 718	9 840 346
Ufarepensjon og premiefritak	10 462 311	13 257 974
Sum solvensmarginkrav	353 315 692	330 982 259
Ansvarlig kapital		
Innskutt egenkapital	276 919 684	256 919 684
Opptjent egenkapital	470 422 070	410 113 000
Fradrag urealiserte gevinster selskapsportefølje	-123 977 038	-86 504 070
Kjernekapital	623 364 715	580 528 614
Ansvarlig lånekapital som medregnes	35 500 000	35 500 000
Sum netto ansvarlig kapital	658 864 715	616 028 614
	2024	2023
Netto ansvarlig kapital iht solvensmarginregelverket	658 864 715	629 679 243
Bufferfond (50 %)	955 949 915	736 776 187
Risikoutjevningfond (50 %)	33 834 309	31 600 176
Solvensmarginkapital	1 648 648 939	1 398 055 606
Overskudd solvensmarginkapital	1 295 333 248	1 067 073
Kapital i prosent av krav	466,62 %	422,40 %

NOTE 26: RISIKOANALYSE

For å investere i aksjer og obligasjoner er det påkrevet at pensjonskassen er i besittelse av finansiell bufferkapital for å motstå store markedsvingninger. Bufferkapitalen basert på stresstest i pr. 31.12 består av følgende elementer:		
	2024	2023
Samlet solvenskrav markedsrisiko	1 820 251 986	1 568 539 619
Samlet solvenskrav livsforsikringsrisiko	200 425 331	204 236 670
Samlet solvenskrav for helseforsikringsrisiko	0	0
Samlet solvenskrav for motpartsrisiko	10 691 865	9 643 386
Sum solvenskrav før korrelasjonseffekt	2 031 369 182	1 782 419 675
Korrelasjonseffekter	-148 069 782	-148 147
Samlet tapspotensial før operasjonell risiko	1 883 299 400	1 634 272 494
Operasjonell risiko	42 740 695	39 236 716
Justering for den tapsabsorberende evnen til utsatt skatt	-288 906 014	-251 026 381
Samlet solvenskrav	1 637 134 081	1 422 482 828
Ansvarlig kapital/Bufferkapital	2 925 243 851	2 413 394 158
Overskudd/underskudd av ansvarlig kapital	1 288 109 770	990 911 329
Solvenskapitaldekning/Bufferkapitalutnyttelse	179 %	170 %

NOTE 27: TYPE PENSJONSORDNING.

DKP er pensjonsordningen for Drammen Kommunes arbeidstagere, samt foretak som kommunen har eller har hatt eierandel i eller som har nær tilknytning til kommunen. Pensjonsordningen er en offentlig kollektiv pensjonsordning som følger forsikringsvilkårene og vedtekter for offentlige tjenstepensjonsordninger (TPO) avtalt i hovedtariffavtalen i kommunal sektor. Ved utgangen av 2024 har følgende enheter pensjonsordningen i DKP:

- Drammen Kommune
 - Drammen Eiendom KF
 - Drammensbadet KF
- Drammen Fjernvarme AS
- Glitrevannverket IKS
- Drammensregionens Brannvesen IKS
- Renovasjonsselskapet for Drammensregionen IKS
- Sørøst 110 IKS
- Drammen Havn AS
- Drammen Kirkelige Fellesråd
- Drammen kommunale pensjonskasse

NOTE 28: BESKRIVELSE AV PENSJONSYTELSENE

Følgende ytelser inngår i pensjonsordningen:

- Alderspensjon og AFP 65-66 år
- Uførepensjon og midlertidig uførepensjon
- Ektefelle- og barnepensjon

Drammen kommunale pensjonskasse har en delbransje, det utbetales kun tjenstepensjon.

Alderspensjon.

• Før 67 år: 66 prosent av pensjonsgrunnlaget, før levealdersjustering.
• Fra 67 år: Differansen mellom 66 prosent av pensjonsgrunnlaget og en antatt alderspensjon fra folketrygden iht. bransjestandard, før levealdersjustering, for medlemmer født før 1959.
Til alderspensjon er det beregnet et tillegg på 10 prosent av brutto alderspensjon for hvert barn under 18 år, men kan samlet ikke overstige 90 prosent av pensjonsgrunnlaget.
Alderspensjon beregnes som en livsvarig yttelse.

Ny alderspensjon/påslagspensjon.

Det er vedtatt et nytt regelverk for alderspensjon med virkning fra 1.1.2020 som gjelder for de som er født i 1963 og senere. Det settes av en andel av lønnen (pensjonsgrunnlaget) i en beholdning, årlig 5,7 prosent for inntekt mellom 0 - 12G og 18,1 prosent for inntekt mellom 7,1 - 12G. Årlig pensjon beregnes ved at pensjonsbeholdningen divideres med delingstallet på uttakstidspunktet for pensjonen. Opptjent pensjon frem til 1.1.2020 beholdes.

AFP 65-66 år.

Pensjonen beregnes enten etter folketrygdens regelverk, eller som en alderspensjon etter pensjonsordningens regler. Det blir innført ny AFP for de som er født i 1963 og senere. Reglene er ikke endelig vedtatt, men forslaget er i hovedtrekk lik AFP i privat sektor.

Uførepensjon og midlertidig uførepensjon.

- 25 prosent av grunnbeløpet, likevel ikke mer enn 6 prosent av pensjonsgrunnlaget.
- 3 prosent av pensjonsgrunnlaget opp til 6 ganger folketrygdens grunnbeløp.
- 69 prosent av den delen av pensjonsgrunnlaget som er mellom 6 og 12 ganger folketrygdens grunnbeløp.

Delvis ervervsdyktighet gir rett til uførepensjon i forhold til graden av ervervsdyktigheten til enhver tid såfremt ervervsdyktigheten er minst 20 prosent. Samlet barnetillegg kan likevel ikke overstige et beløp tilsvarende 12 prosent av pensjonsgrunnlaget opp til 6 ganger folketrygdens grunnbeløp.

Ektefelle- og barnepensjon.

Årlig ektefellepensjon fra pensjonsordningen som omfatter arbeidstakere ansatt etter 1. juli 2000 eller ektefeller født etter 1. juli 1950, som det beregnes ordinær årspremie for, utgjør:

- 9 prosent av pensjonsgrunnlaget.

Årlig ektefellepensjon fra pensjonsordningen som omfatter arbeidstakere ansatt før 1. juli 2000 og ektefelle født før 1. juli 1950, som det beregnes ordinær årspremie for, utgjør:

- differansen mellom 39,6 prosent av pensjonsgrunnlaget og en antatt etterlattepensjon fra folketrygden.

Årlig barnepensjon fra pensjonsordningen, som det beregnes ordinær årspremie for, utgjør:

- 15 prosent av pensjonsgrunnlaget.

Barnepensjon beregnes til barnet er 20 år eller tidligere død.

NOTE 29: TRANSAKSJONER MED NÆRSTÅENDE PARTER

Innbetalingar:

	Administrasjonskostn.	Premie	EK-innskudd	Husleie
Drammen Kommune	2 265 779	437 294 895	20 000 000	25 467 144
Drammensregionens Brannvesen IKS	69 985	20 085 222	0	0
Drammen Kirkelige Fellesråd	37 387	9 431 899	0	0
Renovasjonsselskapet for Drammensregionen (RFD)	40 028	9 509 500	0	0
Sør-Øst 110 IKS	20 376	5 624 437	0	0
Drammen Havn AS (10017)	13 324	4 006 977	0	0
Giltrevannverket IKS	15 185	4 359 070	0	0
Drammen Fjernvarme AS	1 594	731 577	0	0
Drammen Kino AS	748	152 669	0	0

NOTE 30: UTBETALTE PENSJONER

	2024	2023
Uførepensjon	32 385 695	32 502 144
Alderspensjon	224 045 414	211 442 229
Etterlattepensjon	26 673 081	24 197 034
Barnepensjon	1 271 965	1 108 512
Utbetalte refusjonspenger	27 244 234	24 873 008
Mottatte refusjonspenger	-41 263 389	-38 190 007
AFP 65	40 639 399	42 626 009
KLP utbetalt	847 824	1 320 122
Sum	311 844 224	299 879 051

NOTE 31: ANDRE FORPLIKTELSE

	2024	2023
Leverandørgjeld	5 949 316	2 454 272
Forskuddstrekk	7 581 363	7 554 341
Skyldig AGA og finansskatt	562 618	369 757
Påløpt finansskatt av ferielønn	32 759	33 282
Feriepenger årets avsetning	655 186	665 631
Annen kortsiktig gjeld	84 804	39 134
Oppgjørskonto mervediavgift	1 061 130	899 475
SUM	15 927 176	12 015 891